

Esti=ma rahwa 118

R a l e n d e r,
ehf

L ä h t = r a m a t

I 8 2 3

aasta peäle, pärrast meie

Jesanda Jesuse Kristuse
sündimist.

Tallinnas
trükkitud, Gresseli kirjadega.

Pärrast meie kalli Jeesuse Kristusse	
sündimist, on tännawo se aasta	1823
Pärrast mailma lomist	5772
Pärrast Lutterusse õige usso üleswõtmist	307
Pärrast wanna katko	166
Pärrast sedda, kui wäggi Pranburgi läks	145
Pärrast sedda, kui Toompä põllend	139
Pärrast sure näha hakkatust	128
Pärrast teist katko	113
Pärrast meie sure armolisse Keisri Herra	
A L E X A N D R I P A W L O W I T S I	
sündimist	46
Pärrast sedda, kui ta hakkas wallitsema	22

Joulo = ja Wastla = päwa wahhel on;
10 nädalat.

Der Druck wird erlaubt.

L. W. Moritz, Censur-Lector.

Dorpat, d. 20. September 1822.

Märkide selletamine.

Moos = ku.

Esimenne werend.

Täis = ku.

Wiimne werend.

† # Hea adert lasta.

⊗ Hea kuppõ lasta.

⋯ Hea arstimisse = rohto wõtta.

✕ Hea külwada ning istutada.

♠ Hea lapsi wõbrutada.

⌘ Sedda, mis pitkaliste peab fastwama.

↗ Hea puid raiuda hone tarwis.

└ Alhjo tarwis.

p. pärrast.

p. l. pärrast lounat.

e. l. enne lounat.

P. Pühha.

Januarius.

Neäri: ku.

Kristusse ümberleikamisest. Luk. 2, 21.		
1 Esmasp.	Neäri P. Alta Jummal!	
2 Teisip.	Abel, Set	Kül:
3 Keßnädal	Enof	mad
4 Neljasp.	Metusala	ja
5 Rede	Simon	heit-
6 Loup.	3 Runninga P.	liffud

Jesüs 12 aastat wanna. Luk. 2, 41.		
7 Pühhap.	1 P. pärr. 3 K. P.	ilmad,
8 Esmasp.	Erart	D 3, e. l.
9 Teisip.	Peatus	wah:
10 Keßnädal	Paawli pään	hel
11 Neljasp.	Ewraim	tuiso:
12 Rede	Rein	ga.
13 Loup.	Hilarius	r

Pulmad Rana: lüanas. Joh. 2, 1.		
14 Pühhap.	2 P. p. 3 K. P.	6, p. l.
15 Esmasp.	Eirif	
16 Teisip.	Kisobregt	Parras

Sel kuul on 31 päwa.

17 Keßnädal	Tönnisse pään	külm
18 Neljasp.	Alfel	ja
19 Rede	Sara	umbne
20 Loup.	Maab. Sebast.	ilm.
Pealikkust Kapernauma lüanas. Matt. 8, 1.		
21 Pühhap.	3 P. p. 3 K. P.	
22 Esmasp.	Wintsent	Co, 12, e. l.
23 Teisip.	Lotta	Eumme:
24 Keßnädal	Timoteus	
25 Neljasp.	Paawli ümber p.	sabbo
26 Rede	Dolifarvus	
27 Loup.	Krisostemus	r

Kristus laewa peäl. Matt. 8, 23.		
28 Pühhap.	4 P. p. 3 K. P.	ja
29 Esmasp.	Samuel	
30 Teisip.	Adelgund	● 4, e. l.
31 Keßnädal	Un	ruul.

12mal selle ku päwal touseb päike kello pool 9, ning lähhab loja kello pool 4. Pään on pü 7 tundi, ja ö 17 tundi.

Februarius.

Kuinka - ku.

1 Neljasp.	Pirrit	Heit-
2 Kede	Kuinka Pääw	liffud
3 Loup.	Hanna	ilmad

Umbrohhust. Matt. 13, 24.

4 Pühhap.	5 P. p. 3 K. P.	ja
5 Esmasp.	Agata	7
6 Teisp.	Tio	Do, 42. p. l.
7 Kestnaddal	Salomon	tuiso
8 Neljasp.	Rikart	sed.
9 Kede	Kasperdina	
10 Loup.	Kolastika	Kaunis

Kristusse Ilmutamisest. Matt. 17, 1.

11 Pühhap.	6 P. p. 3 K. P.	kange
12 Esmasp.	Eulalia	külm.
13 Teisp.	Penigna	6. e. k.
14 Kestnaddal	Walentin	
15 Neljasp.	Wauстина	Selged
16 Kede	Juliana	pawad,
17 Loup.	Aleksander	

Sel kuul on tännawo 28 päwa.

Wina : mäest. Matt. 20, 1.

18 Pühhap.	9 P. e. K. 11. P.	
19 Esmasp.	Sim. Apost.	wahhet
20 Teisp.	Egarius	8. p. l.
21 Kestnaddal	Jesaias	
22 Neljasp.	Petri päiw	7
23 Kede	Siremus	kaunis
24 Loup.	Madriise päiw	

Külwi : mehhest. Luk. 8, 4.

25 Pühhap.	8 P. e. K. 11. P.	külm
26 Esmasp.	Wiktorius	ja
27 Teisp.	Nestor	tuisf.
28 Kestnaddal	Justus	8. p. l.

16mal selle ku päwal touseb päife kello 7, lähkäs
loja kello 5. Pääw on 10, d 14 tundi piff.

Martius.

Paasto = ku.

1 Neljasp.	Albinus	Külmad
2 Kede	Medea	ja
3 Loup.	Eres	selged

Pimmedast tee äres. Luf. 18, 31.

4 Pühhap.	Paasto Pühha	
5 Esmasp.	Angelus	päwad.
6 Teisp.	Wastla Pääw	†
7 Kestnädal	Luhka Pääw	7, p. l.
8 Neljasp.	Siprian	Pehmed
9 Kede	Põori pääw	heit-
10 Loup.	Mifeus	liffud

Kristuse kiusatussest. Matt. 4, 1.

11 Pühhap.	3 P. Paastus	ilmad.
12 Esmasp.	Arefor	
13 Teisp.	Sakeus	Umbne
14 Kestnädal	Ernestus	7, p. l.
15 Neljasp.	Longinus	ilm.
16 Kede	Kert	Lumme-
17 Loup.	Willemina	saddo.

Sel kuul on 31 päwa.

Kananea naesest. Matt. 15, 21.

18 Pühhap.	2 P. Paastus	
19 Esmasp.	Kabriel	Selge
20 Teisp.	Matrona	taewas
21 Kestnädal	Pent	
22 Neljasp.	Truto	8, p. l.
23 Kede	Tiits	
24 Loup.	Kasimir	ja

Sest, kes kurratist waewatud. Luf. 11, 14.

25 Pühhap.	3 P. Paastus. Paast. Mar. p	
26 Esmasp.	Immanuel	
27 Teisp.	Kustaw	parras
28 Kestnädal	Kideon	
29 Neljasp.	Kido	külm.
30 Kede	Udonias	8, e. l.
31 Loup.	Tetlaus	Heitlik.

10mal selle ku päwal touseb päike kello 6, lähkääs
loja kello 6. Päew on 12, ja ö 12 tundi pikk.

Aprilis.

Tiirri: ehk mahla: ku.

Sel kuul on 30 päwa.

5000 mehhe söötmissfest. Joann. 6, 1.

1 Pühhap.	4 P. Paastus Karjalastm. P.	
2 Esmasp.	Theodorus	Pehmed
3 Teisp.	Werdinand	ilmad
4 Kestnaddal	Ambrosius	+
5 Neljasp.	Maksim	tormi:
6 Kede	Kdlestin	D 2, e. l.
7 Loup.	Aron	ga.

Jesus kiwibega wiisatud. Joann. 8, 46.

8 Pühhap.	5 P. Paastus	Wihma:
9 Esmasp.	Bogislaus	ja
10 Teisp.	Leo	lumme
11 Kestnaddal	Julius	
12 Neljasp.	Esekiel	saddo.
13 Kede	Serwasius	3, e. l.
14 Loup.	Künni päaw	8

Kristusse. siise: söitmissfest. Matt. 21, 1.

15 Pühhap.	6 P. Paastus	Pilwne
16 Esmasp.	Hans	
17 Teisp.	Teodorus	taewas.

18 Kestnaddal	Walerian	Selged
19 Neljasp.	Suur Neljas P.	ja sojad
20 Kede	Suur Kede	ilmad.
21 Loup.	Sulpisius	7, e. l.

Aristusse illestousmissfest. Mark. 16, 1.

22 Pühhap.	1 Pühha	Kallid
23 Esmasp.	2 Pühha	Tiirri päaw.
24 Teisp.	3 Pühha	fewwa:
25 Kestnaddal	Martusse päaw	dised
26 Neljasp.	Esekiel	päwad,
27 Kede	Eudolw	wahhel
28 Loup.	Klaus	5, p. l.

Kinnipandud ukfist. Joann. 20, 19.

29 Pühhap.	1 P. p. üll. P.	ka
30 Esmasp.	Reinmund	wihma.

10mal selle ku päwal touseb päike kello pool 5,
ja lähhab loja kello pool 8. Päaw on pirk 15,
ja 9 tundi.

Mai 18.

Meio: ehk leht: ku.

1 Teisp.	Wolbrei pädw	Heitlik
2 Kestnāddal	Sigismund	ilm.
3 Neljasp.	† Leidminne	Wih-
4 Rede	Kottard	ma-
5 Loup.	Susanua	9, e. 1.

Heast farjatsest. Joann. 10, 12.

6 Pühhap.	2 P. p. üll. P.	saddo.
7 Esmasp.	Tanislauß	✕
8 Teisp.	Tesiderius	Tuult
9 Kestnāddal	Parnabas	ja
10 Neljasp.	Job	wihma.
11 Rede	Wiftoe	
12 Loup.	Malo	10, p. 1.

Ärrikesse aia pärrast. Joann. 16, 16.

13 Pühhap.	3 P. p. üll. P.	Sojad
14 Esmasp.	Sabina	ja
15 Teisp.	Sohwi	felged
16 Kestnāddal	Veregrinus	ilmad,
17 Neljasp.	Jodokus	✕

Sel kuul on 31 päwa.

18 Rede	Erik	Kallid
19 Loup.	Potensia	sojad
Kristusse ärraminneisest. Joann. 16, 5.		
20 Pühhap.	4 P. p. üll. P.	✕
21 Esmasp.	Tanislauß	3, e. 1.
22 Teisp.	Emilia	päwad,
23 Kestnāddal	Pendiks	wahhel
24 Neljasp.	Ester	wihma,
25 Rede	Urwan	
26 Loup.	Eduard	...

Sigeste pällumiseest. Joann. 16, 23.

27 Pühhap.	5 P. p. üll. P.	wahhel
28 Esmasp.	Willem	● 1, 27 e. 1.
29 Teisp.	Mart	mürris:
30 Kestnāddal	Wifand	tamist.
31 Neljasp.	Suut + Pädw	✕

gmal selle ku päwal touseb päife kello pool 4,
ning lähhab loja kello pool 9. Päaw on pirk 17,
d agga 7 tundi.

Junius.

Jani - kut.

1 Rede	Kotskal	Soe
2 Loup.	Hiskias	ilm.

Rõmustajast. Joann. 15, 26.

3 Pühhap.	6 P. p. III. P.	5, p. 1.
4 Esmasp.	Eiso	Heitlik.
5 Teisp.	Vonirvasius	
6 Kestnaddal	Artemius	Mürris:
7 Neljasp.	Eukretsia	taminne
8 Rede	Medardus	wihma-
9 Loup.	Pertram	ga.

Pühhast waimust. Joann. 14, 23.

10 Pühhap.	1 Pühha	Pilem pädw.
11 Esmasp.	2 Pühha	1, 41, p. 1.
12 Teisp.	3 Pühha	
13 Kestnaddal	Tobias	Umbne
14 Neljasp.	Parnabas	ilm.
15 Rede	Widi pädw	Kallis
16 Loup.	Justina	8

Sel kuul on 30 päwa.

Jesus ja	Nikodemus.	Joann. 3, 1.
17 Pühhap.	3 aino Jum. P.	soe
18 Esmasp.	Nikander	ilm.
19 Teisp.	Kerwasius	3. p. 1.
20 Kestnaddal	Ulgarius	Selge
21 Neljasp.	Kael	ja
22 Rede	Ulkasius	wikko.
23 Loup.	Pasilides	8

Rikkast mehhest. Luf. 16, 19.

24 Pühhap.	1 P. p. 3 a. J. P.	Jani pädw.
25 Esmasp.	Kristina	
26 Teisp.	Jeremias	8, e. 1.
27 Kestnaddal	Eadislans	Wihma-
28 Neljasp.	Josua	8.
29 Rede	Peetr. Pawl. pädw	saddo.
30 Loup.	Judit	

10mal selle ku päwal touseb päike 3. werendit pärrast kello 2, ning lähhab loja üts werend pärrast kello 9. Päaw on pilt 18 ning üts pool tundi, 8 agga 5 ning üts pool tundi.

Julius.

Heima - fu.

Súrest dhto: söma: aiaft. Luf. 14, 16.		
1 Púhhap.	2 V. p. 3 a. J. V.	Illusad
2 Esmasp.	Heima Mar. páaw	sojad
3 Teisip.	Kornelius	2, e. l.
4 Kestnaddal	Ulrik	ilmad.
5 Neljasp.	Anselm	Raske
6 Rede	Hektor	pallaw
7 Loup.	Erino	ilm

Kaddunud lambast. Luf. 15, 1.		
8 Púhhap.	3 V. p. 3 a. J. V.	Mürris:
9 Esmasp.	Kilian	tamist,
10 Teisip.	Israel	
11 Kestnaddal	Eleonora	5, e. l.
12 Neljasp.	Hindrik	wihma
13 Rede	Marrette páaw	
14 Loup.	Ponawent	ja

Olge armolissed. Luf. 6, 36.		
15 Púhhap.	4 V. p. 3 a. J. V. Apost. Jag	
16 Esmasp.	Aukust	X
17 Teisip.	Alletius	tuult,

Sel kuml on 31 páwa.

18 Kestnaddal	Rosina	..Sel
19 Neljasp.	Ruwina	Co, 27. e. l.
20 Rede	Elias	
21 Loup.	Daniel	ge

Rohfest kalla: sagist. Luf. 5, 1.		
22 Púhhap.	5 V. p. 3 a. J. V.	
23 Esmasp.	Karolina	taewas.
24 Teisip.	Kristin	
25 Kestnaddal	Jakobi páaw	3, p. l.
26 Neljasp.	Anno	
27 Rede	Marta	Heits
28 Loup.	Josua	tif

Wariferide bigussfest. Matt. 5, 20.		
29 Púhhap.	6 V. p. 3 a. J. V. Olowi páaw	
30 Esmasp.	Ubdon	X
31 Teisip.	Hermann	ilm.

12mal selle fu páwal touseb páife kello pool
4, ning láhháb loja kello pool 9. Páaw on pitt
17, ö agga 7 rundi.

Augustus.

Leikufse: fu.

1	Kestnáddal	<i>Perit Wang.</i>	D 3, p. l.
2	Neljasp.	Annibal	Kal:
3	Rede	Eleasar	lid
4	Loup.	Judas	ilmad.

4000 mehhe. södmisfest. Mark. 8, 1.

5	Pühhap.	<i>7 P. p. 3 a. J. P.</i>	Pilwne
6	Esmasp.	Eigenius	taewas
7	Teisip.	Tonatus	
8	Kestnáddal	Sirakus	ja
9	Neljasp.	Romanus	<i>Q 3, p. l.</i>
10	Rede	<i>Perit p. l.</i>	foe
11	Loup.	Herm	X

Walle prohwetideft. Matt. 7, 15.

12	Pühhap.	<i>1 P. p. 3 a. J. P.</i>	ilm,
13	Esmasp.	Klara	wah:
14	Teisip.	Ello	+
15	Kestnáddal	<i>Perit Mar p. l.</i>	hest
16	Neljasp.	Isaak	fa
17	Rede	Wilibald	<i>Q 7, p. l.</i>
18	Loup.	Leno	wihma.

Sel fuul on 31 páwa.

Altekohtuseft maia: piddajast. Luk. 16, 1.

19	Pühhap.	<i>9 P. p. 3 a. J. P.</i>	
20	Esmasp.	Kut	Sel-
21	Teisip.	Wilibert	ged
22	Kestnáddal	Sakeus	
23	Neljasp.	Parfabas	X
24	Rede	<i>Perit páwa</i>	● II, p. l.
25	Loup.	Ludwil	ja

Jerusalemma árravimisfest. Luk. 19, 41.

26	Pühhap.	<i>10 P. p. 3 a. J. P.</i>	sojad
27	Esmasp.	Perend	il-
28	Teisip.	Mufustin	mad.
29	Kestnáddal	<i>Johann. huff.</i>	
30	Neljasp.	Benjamin	Heitlik.
31	Rede	Rebekka	D 8, e. l.

14mal selle fu páwal touseb páife 3 werendit párrast kello 4, ning láhháb loja úts werend párrast kello 7. Páaw on pitt 14 ning úts pool, 8 agga 9 ning úts pool tundi.

September. Süggise-ehf Mihli-kü.

1 Loup.	Etidius	Willud
Wariserist ja tõlnerist. Luk. 18, 9.		
2 Pühhap.	11 P. p. 3 a. J. P.	
3 Esmasp.	Reinart	ja
4 Teisp.	Moses	wägga
5 Kestnädal	Kai	heit:
6 Neljasp.	Magnus	liffud
7 Rede	Rigina	ilmad.
8 Loup.	Mar. sündminne	10, e. l.

Kurdist ja keletumast. Mark. 7, 31.		
9 Pühhap.	12 P. p. 3 a. J. P.	Selged
10 Esmasp.	Cobald	7
11 Teisp.	Põõri pööw	süggi-
12 Kestnädal	Sirus	fesed
13 Neljasp.	Amatus	
14 Rede	Olisid üllendam.	päwad.
15 Loup.	Nikodemus	10, e. l.

Preestrist ja lewitist. Luk. 10, 23.		
16 Pühhap.	13 P. p. 3 a. J. P.	

Sel kuul on 30 päwa.

17 Esmasp.	Lambert	kuul:
18 Teisp.	Titus	sed
19 Kestnädal	Baustus	
20 Neljasp.	Tõns	kur-
21 Rede	Martensse pööw	jad
22 Loup.	Morits	10, e. l.

Kümnest piddali: többisest. Luk. 17, 11.		
23 Pühhap.	14 P. p. 3 a. J. P.	
24 Esmasp.	Alewas	ilmad.
25 Teisp.	Haralt	#
26 Kestnädal	Tetel	kuul
27 Neljasp.	Udolv	
28 Rede	Wentfel	ja
29 Loup.	Mihli pööw	wihm.

Mammionast. Matt. 6, 24.		
30 Pühhap.	15 P. p. 3 a. J. P.	4, e. l.

12mal selle ku päwal touseb päife kello 6, ning lähhäb loja kello 6. Pööw on pikk 12, ning 6 ka 12 tundi.

Oktober.

Wina - ku.

1	Esmasp.	Wolrad	Umbne
2	Teisip.	Wolmer	ja
3	Keisnädal	Jarius	tuulne
4	Neljasp.	Prants	ilm.
5	Kede	Wides	
6	Loup.	Susanna	Kurjad,

Maini: liana surmuf. Luk. 7, 11.

7	Pühhap.	16 P. p. 3 a. J. P. 11, p. 1.	
8	Esmasp.	Kustaw	
9	Teisip.	Tomafia	külmad,
10	Keisnädal	Purkard	wihma:
11	Neljasp.	Angelus	sed
12	Kede	Mai	ilmad.
13	Loup.	Theresia	

Wee: többisest. Luk. 14, 1.

14	Pühhap.	17 P. p. 3 a. J. P. 9, p. 1.	
15	Esmasp.	Heddo	Wihma
16	Teisip.	Kallus	ja
17	Keisnädal	Olop	lund.
18	Neljasp.	Lukas	Selged

Sel kuul on 31 päwa.

19	Kede	Eurfius	
20	Loup.	Wendelin	pawad.
Suremast käsust. Matt. 22, 34.			
21	Pühhap.	18 P. p. 3 a. J. P. 11, p. 1.	
22	Esmasp.	Sewerin	
23	Teisip.	Salome	Willud
24	Keisnädal	Wlorentin	ilmad.
25	Neljasp.	Kristian	
26	Kede	Ammandus	
27	Loup.	Wilip	Wihma

Allwatud innimesest. Matt. 9, 1.

28	Pühhap.	19 P. p. 3 a. J. P. 11, p. 1.	ja
29	Esmasp.	Abfalom	
30	Teisip.	Josawat	Do, 30, e. 1.
31	Keisnädal	Wolfgang	tuult.

16mal selle ku päwal touseb päife kello pool 8, ning lähhab loja kello pool 6. Päaw on pikk 9, d 15 tundi.

November.

Taswe: ku.

1 Neljasp.	Pühhade pääw	Wei-
2 Rede	Hingede pääw	kene
3 Loup.	Kottlieb	külm.

Pulma rideft. Matt. 22, 1.

4 Pühhap.	20 P. p. 3 a. J. P.	Selged
5 Esmap.	Käspär	päwad.
6 Teisip.	Valtser	☉ 3. p. l.
7 Kestnåddal	Klaudius	
8 Neljasp.	Writs	Tormis
9 Rede	Theodora	sed
10 Loup.	Martin Lutter	r

Kunningamehhe poiaft. Joann. 4, 47.

11 Pühhap.	21 P. p. 3 a. J. P. Martin Pust	
12 Esmap.	Urkadius	
13 Teisip.	Vreedrik	☉ 5. p. l.
14 Kestnåddal	Leopold	ilmad.
15 Neljasp.	Atanasius	Külm
16 Rede	Alweus	ja
17 Loup.	Jonas	tuiß.

Sel kuul on 30 päwa.

Kawwalast sullasest. Matt. 18, 23.

18 Pühhap.	22 P. p. 3 a. J. P.	
19 Esmap.	Liisbet	Peh-
20 Teisip.	Amos	● 3, p. l.
21 Kestnåddal	Mar. ohwerd.	
22 Neljasp.	Sesilia	med
23 Rede	Klement	ilmad.
24 Loup.	Josias	

Kohito: rahhast. Matt. 22, 15.

25 Pühhap.	23 P. p. 3 a. J. P. Kaddrina p.	
26 Esmap.	Konrad	
27 Teisip.	Isak	Heit:
28 Kestnåddal	Künter	☉ 8, v. l.
29 Neljasp.	Ewert	
30 Rede	Andrese pääw.	lif.

gmal selle ku päwal touseb päike kello pool 9,
ning lähkää loia kello pool 4. Päaw on pirk 7,
d agga 17 tundi.

Detsember.

Toulo: ku.

1	Loup.	Urend	Kurjad
	Kristusse süsse söitmisest. Matt. 21, 1.		
2	Pühhap.	<i>a. Krist. tull. P.</i>	ja
3	Esmap.	Parbo	✓
4	Teisip.	Agaton	külmad
5	Kestnaddal	Wolber	<i>C 11, p. 1.</i>
6	Neliasp.	Niggolas	ilmad.
7	Kede	Natalia	
8	Loup.	<i>Mar. sam.</i>	Tuiso:
	Lähhed enne wimist päwa. Luk. 21, 25.		
9	Pühhap.	<i>2 Kr. tull. P.</i>	sed
10	Esmap.	<i>Lähhem päaw</i>	ja
11	Teisip.	Elso	kül:
12	Kestnaddal	Ottilia	<i>C 2, p. 1.</i>
13	Neliasp.	Eutia	mad
14	Kede	Nikastus	pawad.
15	Loup.	Johanna	
	Joannes wangi: tornis. Matt. 11, 2.		
16	Pühhap.	<i>3 Kr. tull. P.</i>	Kange
17	Esmap.	Albina	✓

Sel kuul on 31 päwa.

18	Teisip.	Kristow	Külm
19	Kestnaddal	Lot	
20	Neliasp.	Abraham	● 9, p. 1.
21	Kede	<i>Lema-päaw</i>	
22	Loup.	Peata	pit:
	Joannesse tunnistusfest. Joann. 1, 19.		
23	Pühhap.	<i>a. Kr. tull. P.</i>	
24	Esmap.	Ewa	ke:
25	Teisip.	Toulo.	
26	Kestnaddal	<i>Teine Pühha.</i>	malt.
27	Neliasp.	<i>Kolmas Pühha.</i>	
28	Kede	<i>Eia laete päaw.</i>	● 2, p. 1.
29	Loup.	Noa	
	Sest immet: pannemissest. Luk. 2, 33.		
30	Pühhap.	<i>P. pärr. Toulo</i>	Heit:
31	Esmap.	Silwester	lit.

10mal selle ku päwal touseb päike üks werend pärrast kello 9, ja lähhäb loja 3 werendit pärrast kello 2. Päaw on pikk 5 ja üks pool tundi, 6 18 ja üks pool tundi.

Päwa: ja ku: warjutamissed.

Sel aastal warjutakse Päike nelli ja Ku
faksford. Ugga meie maal on üksi molle:
mad Ku: warjutamissed nähha.

Esimeene on meie maal nähtaw ku war:
jutamine 14mal Meäri: ku päwal. Talliinas
hakkab temma õhto kello 5. Keigesurem War:
jutamine hakkab kello 6, ja lõppeb kello pool
kahheksa; ja keige warjutamisse lõppetuse on
kello pool ühheksa.

Teine on meie maal näggematta päwa war:
jutamine 30mal Meäri: ku päwal.

Kolmas on meie maal näggematta päwa
warjutamine 26mal Jaani: ku päwal.

Melias on ku: warjutamine, kellest aaga
muist meie maal nähha on, 11mal Heina: ku
päwal. Talliinas hakkab temma hommiko

kello 3; ja lõppeb kui kuud meist ennam ei
nähta, kello 7.

Wies on meie maal näggematta päwa
warjutamine 25mal Heina: ku päwal.

Kues on meie maal näggematta päwa war:
jutamine 20mal Joulo: ku päwal.

Hooste = weiste = ja kauba = ladad.

I. Eestis ma Rubbernemangus.

Talliinas: 1) Jani: ku 20mast päwast ku
otsani. 2) Mihkli: ku 26mal, 27mal ja 28mal
päwal.

Rakwerre: liinas: 1) Neäri: ku 27mal ja 28mal päwal. 2) Jani: ku 16mal ja 17mal päwal. 3) Mihkli päwal.

Vaide: liinas: 1) Kuünla: ku 3mal päwal. 2) Jani: ku 25mal päwal. 3) Mihkli: ku 10mal ja 11mal päwal.

Hapsalo: liinas: 1) Neäri: ku 10mal ja 11mal päwal. 2) Mihkli: ku 14. ja 15mal päwal.

Valdisi: liinas: 1) 2sel ja 3mal Kuünla: ku päwal. 2) Mihkli: ku 21sel ja 22sel päwal.

Eihhola: liinas: 1) esimesel Paasto: pühhal. 2) Mihkli: ku 24mal päwal.

Keila firiko jures Mihkli päwal ja faks päwa se järrele.

Jeglehtis, naddal pärrast Mihkli päwa.

Raplas, esimesel redel pärrast Mihkli päwa.

Merjama firiko jures, kolmandamal Kris: tusse tullemisse pühhal.

Reblas, Mihkli päwal ja faks päwa se järrele.

Kollowerres, Neäri: ku 17mal ja 18mal päwal, ja Wina: ku 4mal ja 5mal päwal.

2. Eihwlandi, ma Rubbernemangus.

Tarto: liinas: 1) Kolme kunninga suur saksa laat. 2) Petri: 3) Maria sündimisse: ning 4) Mihkli: päwal.

Werro: liinas: 1) Jani päwal. 2) 24mal Mihkli ku päwal. 3) üks suur saksa laat, mis 8 päwa petakse 22 Kuünla: ku päwast. 4) 10mal Talwe: ku päwal.

Rastnas, Mihkli: ku 8mal ja 9mal päwal. Audrus, 13mal ja 14mal Mihkli: ku päwal.

Perno-liinas: 1) 3 nädalad peäle Jani-
pääwa üks suur saksa laat. 2) Esmaspääw
ning Teisipääw enne Mihkli pääwa. 3) Es-
maspääw ning Teisipääw pärast 3mat Kris-
tusse tullemise pühha.

Wastse-liinas: 1) Lihhawette pääwal. 2)
Suuwiste pühhal. 3) Anne pääwal. 4) Paas-
to pääwal. 5) Pühhapääw pärast Marti
Marreta pääwal. 6) Hingede pääwal. 7) Kad-
drina pääwal.

Wiljandi-liinas: 1) Kuuula-fu 2sel pääwal
üks suur saksa laat, 8 pääwa. 2) Jani-fu
pääwal 3 pääwa, ning 3) 24mal Mihkli-fu
pääwal.

Põltsama-moisas, 17mal Mihkli-fu pääwal.

Lustiwerre-moisas, 15mal Wina-fu pääwal.

Antso-moisas, Kuuula- ja Kaddrina pääwal.

Rossi-moisas, teine pool Werro-liina 24mal
leikusse ehk Poimo-fu pääwal.

Kaanso-moisas, 30mal Poimo-fu pääwal.

Kortimoisas, liggi Walga-liina 15mal
Mihkli-fu pääwal.

Rappina-moisas, 4mal ja 5mal Mihkli-
fu pääwal.

Weski-moisas, Kambia kihhelfonnas, 15mal
Wina-fu pääwal.

Oldre-moisas, Elme kihhelfonnas, 10mal
ning 11mal Mihkli-fu pääwal.

Palloperre-moisas, Ottepä kihhelfonnas,
17mal Mihkli-fu pääwal.

Kurresare-liinas: 1) 2sel Heina-fu pääwal
ja kolm pääwa pärast sedda. 2) 24mal lei-
kusse-fu pääwal ja kolm pääwa pärast sedda.

Helme-moisas, 15mal leikusse-fu pääwal.

Killinge-moisas, 29mal leikusse-fu pääwal.

Tarwaste-moisas, 29mal Jani-fu pääwal.

Walga-liinas: 1) 12mal Jani-fu pääwal.
2) 10mal leikusse-fu ja 3) 29mal Mihkli-
fu pääwal.

L u g g e m i s s e d.

Urge jätke wäetimaalegi Isan-
dat fulutamatta.

Laske need lapsokessed Temma
jure tulla.

Ühhel surel rikkal Zuda mehhel, kes
Saksamaal ühhes lünnas olli ellamas, olli
ristirahwa naene omma lapsokesse jures
ammeks, ja se olli õige ristiinnimenne.
Kui ta last figutas ehk süles kandis, ik-
ka ta siis laulis kaunid ärravallitsetud
waimolikkud laulud, ja ei jätnud laul-
matta, et näggi, ja isseärranis kui laps
tahhe ja kolme aastaseks sai, et wägga
ollid lapse mele pärrast. Naene jäi mon-

ne hea aasta se Judamehhe tenistusse,
lapse hoidjaks, ja laps olli heamelega
temma liggi ja armastas naest wägga.
Kui se tüttarlaps sai kueteistkümnne aas-
taseks sanud; wata, siis hakkas wägga
himmustama risti usko, ja ei jätnud pal-
lumatta, kunni üks risti usko õppetaja
tedda sai õppetusse alla wõtnud ja tedda
ristitanud. Mittokord niüd tudruk ütles,
ennast ei ial woinud unustada sedda
wäggetwat sanna, mis kuulnud amme talle
laulwad ta wäetimas põlwes.

Ristirahwas, kes ollete laste wanne-
mad ja kaswatajad, ei woi teie ial war-
ra kül omma lapsokestele pommast arm-
sast õnnisteggiasst räkida! Urge mõttelge
mitte: Weel on warra. Mõttelge enne-
minne: Ehk on wahhest jo hilja.

Ärra tühddine mitte lotusse peäle külwades.

Jah, ärra tühddine mitte, ehk sa kül
wilja ei nä.

Üks õppetaja, kui ta sedda kallist san-
na Jummalala armust Jeesusse Kristusse sees,
kolmkümmend aastat sai külutanud, wõt-
tis nou, külutamist jätta, sest et ei arwand
ühtegi kasso ennast saatwad, egga sedda
õiget joudo ennesel ollewad. Ühhel pühha-
päwal, kui lounase jutlusse sai ütelnud,
täetas ta omma sõbradele sedda nou, ja
ütles, jo õhtose jutlusse — mis seäl ka
prukiti — temma polest kül ütlematta jä-
wad. Kül nemmad ta mele tulletasid, et
rahwal wist halle meel sest olleks, ja et
ep olnud keddagit, kes olleks temma asse-
mel woinud olla. Agga ei aitnud, muud

kui jäi omma sanna peäle, ja ei ütlenud
ennast woinwad. Räkis alles, kui illukes-
te koppelutati ukse peäle, ja üks ellatand
naene astus tuppa, ja se naese ello asse
olli hea tük maad firriko jurest ärra. Tül-
lin, ütles, õppetajat palluma, õhtose jut-
lusse sees üht salmi ärraselletada, ei woi
ma muido maggada. Õppetaja küsis,
mis salm se pididi ollema? Ei ma tea
kohta nimmetada, kostis naene, agga san-
nad on needsammad: „Ja ma mõtle-
sin: ei ma tahha sedda külutada,
egga ennam Temma nimmel raki-
da: agga se sai mo süddames kui
põllew tuloke, mis kinnipeti mo
lufontide sees, ja ma tühddisin ärra
kannatades, ja ei sudand mit-
te.“ — Need sannad on Jeremia ramato
20 peatükki 9 salmi seest. — Õppetaja
sai rõõmsaks, tundes, need sannad otse
temmale rägitud ollewad, ja teggi nenda,
kui naene olli pallunud. Sa pärrast sed-

da aega aias temma omma ammeti rõ-
moga ja sure nähtawa kasjoga.

Kannatades, jätta ennast Jum- mala holeks.

Ühhes küllas ellas üks mees, maailm ei
teadnud paljo temmast, ehk tedda küs kei-
geparrematte rahwa hulka tulles arwata.
Ta olli õiglase mees, ja kartis Jumma-
lat; hoidis kurja eest; teggi tööd ja näg-
gi waewa tassase waimoga, ja sõi omma
ennese leiba. Ei ta paljo rääkind, agga
sedda ennast teggi ja kannatas weel paljo

ennam. Arratüddinematta olli temma om-
ma töö kallal, agga segipärrast olli temmal
aega küs, ka selle ette murret kanda, mis
paljo ennast on kui töö. Temma laste
kaswatamine ja keis mis ta neile olli kät-
te õppetanud näitis wälja, mis ka selle
polest waeste suggugi joutab, kui agga nou
ja tahtminne hea. Jäse ka kätis omma
laste eel, ja püdis ikka targemaks minna,
ja ei olnud mitte surelinne se peäle, egga
tahtnud ka teiste eest wäljapaista; ei ta
teind kellelegi kurja, ellas rahho sees igga-
mehhega, aitis nou ja töga ni kui joudis,
egga wöind ka ükski temma peäle nurrise-
da. Monda olli ärrakatsnud, ja olli ärr-
akatsitud mitmest waewast ja viete im-
me olli nähha, et keisuggused willetsused
just temma kätte tullid, kes ommeti küs
parrema wäart olles wöind olla. Oll-
weist többi lifumas, kühhe siis olli tem-
ma kurja kallal; äppardas Jummal wil-
ja ärra, ikka temma pöid siis olli keige-

waesem. Urwaste küll olli sedda aastat,
et mehhel ep olnud kahjo ommas waesus-
ses. Jäse olli haiglane mees, ja naene ja
lapsed nendasammoti. Aita, keige temma
waesussega, wöttis tulli õsel ärra — ei
tea kust olli lahtipeäsnud. — Waene mees
püdis aidata, agga sai sure kahjo. Agga
keigewähhem waew se weel olli. — Poeg
olli hoostega wäljal, agga ei tulnud mitte
koio. Jäsa läks järrele kertes, ja leidis,
parrago Zummal, lapse surnud maast, ja
hobbone olli tedda lõhkunud. Ta wöttis
lapse sülle, kandis nuttes tedda tuppä, ja
jallad wärrisefid temma al, ja temma ei
lausund sannagi. Panni poia nüüd istme
peäle ja istus temma ette mahha, ja wah-
tis ilma sanna lausumatta furno kehha
peäle, agga naene ja tüttred nutsid sure
heäleaga, ja ep olnud temmal ennam poege.
Menda olli mehhe ello otsato waewanäg-
geminne ja Zummal satis temmale sedda
waewa, et ta olli armas Temma melest,

ja et tahtis tedda selletada, ja teistelegi
näidata, mis wagga innimenne keik sudab
kanda. Ei heitnud mees mitte meelt ärra;
ei kerjand egaa nurrisend, waid kannatas
tasfase waimoga. Esimesed õnnetused
saatsid tedda agga sedda ussinamaks min-
nema omma tö kallal, agga teistes jälle
pidas kinni usust ja lotusfest, ja mõtles
selle peäle mis taewas tulleb.

Kui tundis surma ennesele liggi joud-
wad, satis siis õppetajale teädust, ennast
wägga woimato ollowad, keige omma per-
rega. Oppetaja tulli tedda waatma, agga
halle meel olli ausal mehhel nähjes. Ühhe
wodi peäl olli wagga mees omma naesega
maas, — ja se naene olli wäärt temma-
ga ellada ja kannatada; — ja teise sän-
gikesse peäl ollid nelli tüttarlasi, keik kõh-
hotõwwes maas. Armas Zummal! mit-
to waewa küll leitaakse monnikord ühhest
ainsast urtsikusfest? Oppetaja, aus mees,

leidis meest ennast wägga rahhul ollemast,
ja iggaford kui tulli, näggi, parrago Jum-
mal! Kõl suremat hädä, agga, kitus olgo
Jummalale! Ka täiemat kannatusse meest;
ja nenda, et mees issegi, kes teist olli tul-
nud trööstima, rõõmsama süddamega ja
ennam finnitud, ja nago sure häbbiga jälle
koio pole lüks. Ühhel õhtul ei annud südda
ausa mehhele rahho, muud kui piddi min-
nema, wagga kannatajat waatma, et kõi
jo hilja olli. Lüks, ja waikne assi olli
haige toas, ja lamp olli kustumas. Ei
pandud tähhelegi, kui tulli. Maene ja
lapsed unnustasid omma ennese waewa, ja
nutsid agga issa wallo. Öppetaja astus
wodi ette ja wata, mees olli istokil, müts
käs, käd ristis, ja film mis olli lõppe-
mas, olli taewa pool. Öppetaja küssis,
ja weel tundis, agga meel jo olli seggane.
Jo märkus olli otsas, agga ifka weel
wahtis taewa ja sirrutas kät senna. Jum-
mal — armo — naesel — kedda mahha-

jättan — mo wäetimad lapsed — keif —
kes mulle head teinud, mo waewas —
kedda ja nisuggust weel kuuldi rääkimad.
Seggast wisi pallus Jummalalt ka enne-
sele armo; siis rääkis jälle monne sanna
põllo tööst; hüdis tüttart, ja pallus ta
Jummalat keigest süddamest. Pärwa tous-
tes leidis õppetaja naest üksi wodi peält.
Maene wahtis temma filmi, näitis pitka
linna peäle mis olli mahhapandud pär-
rando peäle, ja mehhe surno kehha olli al.
Lüks — rahhoga maggama, — ütles kan-
ge kelega; näitis kääga ennese peäle; siis
jälle taewa pole, kui tahhaks ütelda: warsti
jowan järrele. Ja nenda ka olli. Päärw
lüks loja, ja wiis waest last ollid ilma
isfata ja emmata. Mollemad maeti üht-
lase mahha, ja pandi neid teine teise kõr-
wa.

Pea meles nende lõppekorra, ja kõi
uskus nende järrele.

* *

Jummala lodud asjad innimes- sele õppetuseks.

Hilleli, ühhe Judarahwa targa õppetaja, jüngeritte seas olli üks, Sabot nimmi. Keik tõ olli nenda temma wasta meelt, et hopis laiskusse ja holetusse peäle heitis. Agga Hillel olli temma parrast murren, ja katsus nou, kuidas tedda laiskusse fimbust peasta. Selle hea nou parrast wõttis ta tedda ühhet päwal ennese kasa Hinnoni orko, mis Jerusalemma liggi. Seal sammast olli üks weelomp, täis uusa ja kenne, mudda ja kõntsa. Said nemmad senna orko sanud, heitis Hillel omma saua kääst mahha, ja ütles: Puhkame siin tee käämist! Agga noormees panni sedda immeks ja küsis: Õppetaja! Kas selle haisewa weelombi äres? Eks sa tunne et temmast surmahais touseb? Tõssi, poeg, wastas õppetaja: se weelomp on laisa inni-

messe hinge kuis. Kes kannataks küt temma liggi jada.

Sis wiis Hillel tedda ühhe jäätma peäle, kus muud ei kaswand kui kibbowitsso ja ohakaid; agga need lammatajid wiis ja keik tarwidusse rohitud ärra. Seal toetas Hillel omma saua peäle, üteldes: Wata! se põld on Ma polest küt wägga hea, keiksuggu wilja innimeste tarwidusseks kandma. Agga nemmad on tedda sõti jätnud, egga harri tedda mitte. Gest ta nüüd ei kaswata muud kui määratumaid ohakaid, kibbowitsso ja surma rohito, kelle al ussidel ja maddudel ommad pessad on. Ennest näggid laisa hinge, panne siin tähhele temma ello.

Se kõnne katsus Saboti süddame peäle. Hääbi olli temmal filmis, ja kahhetseminne süddames, ning ütles: Õppetaja! mis sa mind wiid nisugguse kolleda, parratuma kotta? Mään temmast hirmoga omma hinge ja omma ello luggu! Ag-

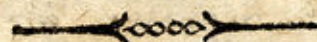
ga Hillel wastas: Et sa mind ei olle tahtnud kuulda, siis nomigo sind Jummal lodud asjad, ja so omma südda karistago sind!

Ning Sabot põris ümber ja hakkas sest päwast sadik tööd armastama. Siis wiis Hillel tedda jälle ühhel päwal ühte illusa wiljalisse orko, kust jõggi wõssu warjul ja lilled wahhelt keerledes läbbi jooksis. Wata sin, ütles õppetaja, tõteggia inimene se kuis. Nisuggune sinnagi nüüd olled. Jummal lodud asjad nomisid sind; nüüd nemmad rõmustago sind ka, ja sago sulle kättetassujaks! — Mo ommagi südda on mulle tassujaks, ütles noormees, wessi silmis, ja mo trui Õppetaja fitus!

Minne sippelga jure, sinna laisk! Wata temma wiisid ja sa targaks. Et temmal küi polle pealikkut, ei üllewaatjat egga wallitsejat: siis ei walmistab ta omma leiba suis,

ja forjab kofko omma toidust leiusse aial. Kunninga Salomoni Õppet. sannad. 6 peat. 6. 7. 8. salm.

***

Tallinnas, Ramato trükkeri Gresseli jures on mitmesuggused makele ramatud sada:

Juttud ja Moistetussed kui ka monned õppetussed maja piddamisse pärrast mis Eestima-Rahwa heaks on ülespannud R. W. Willmann, Õppetaja karjas kiriko peal, Saaremaal.

Jesusse Kristusse sündinud asjad. Wana ja nore rahwa heaks nelja Ewangelisti ramatust kofkopandud.

Kristi-usso õppetus, noortele õppetud ja kidetud.

Urropiddamisse ehk Urwamisse = Kunst.
Katses õppetud Eesti-rahwa heaks
ja kasuks.

Luggemised Eesti Tallorahwa Mois-
tusse ja Süddame juhatamisseks. Otto
R. Solt, Keila kogodusse Õpetaja.

Lühikenne Õpetus Eesti Tallo-
rahwa Almmadele.

Terwise Katekismusse Ramat, Saksa
kelest Ma keele ülespandud.

Kaks kord wiiskümmeend kaks Piibli-
luggemist wannast ja uest testamentist, mis
meie Ma rahwa laste õpetusseks Saksa
kelest Ma keele on ülespannud Karel Mad-
dis Henning. Petri-kihelkonna Õpe-
taja.

Käimissest Kristusse järrel. Nelli ra-
matud, mis Ma keele on ülespannud Ka-
rel Maddias Henning. Petri-kihelkonna
Õpetaja.

Nou ja abbi, kui waesus ja nälg kã on.
Uus A B C Ramat.
